

Att använda musik i inkluderande lärande

LÄRARHANDLEDNING

Ett samarbete mellan: Eastern Macedonia – Thrace, A.MUS.ED. Amalgamate Music Education, Università Degli Studi di Catania, Międzynarodowej i Edukacyjnej – FRAME och Viksjöfors skola2021-1-EL-KA220-SCH-000032762

Projektnamn: SMILE: Share the Music for Inclusive Education

Program: EU ERASMUS + Cooperation for innovation and the exchange of good practices

Project No.: 2021-1-EL-KA220-SCH-000032762

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Förord

När man tänker på musik kan man ha många olika associationer. Man kan säga att musik lugnar samtidigt som musik verkar stärkande. Hur som, det är bortom diskussion att musik spelar en viktig roll i våra liv. I vårt SMILE-projekt föreslår vi musik som ett verktyg för inkludering i förskolan och grundskolan. Vi tror att genom musik, som inte har några gränser och som kan knyta samman människor oavsett ursprung, kultur, tro, status etc., kan det skapas en inkluderande, trevlig och trygg atmosfär för samarbete mellan alla barn. Därför erbjuder vi denna guide för att introducera idén, kunskapen och verktygen för lärare för att möjliggöra musik som ett verktyg för inkluderande undervisning.

Denna guide är kort och koncist kunskapskompendium för att hjälpa lärare i för- och grundskolor att integrera musik i sin undervisning och att framgångsrikt använda musik som ett pedagogiskt verktyg för inkluderande utbildning. Naturligtvis kan vi inte fylla hela ämnet i ett väldigt kort kompendium, men det är därför det här är en guide, inte en handbok. Vill du läsa mer erbjuder vi några referenser, där du kan fördjupa kunskapen eller söka efter fler lösningar. Men först och främst vill vi att du ska inspireras att söka efter dina egna lösningar på det sätt vi föreslår. Du är den som känner dina barn bäst – deras behov, deras möjligheter, men också deras rädslor. Vi hoppas att du med våra verktyg ska kunna skapa en fantastisk värld av trygghet och inkludering i din klass. Men först måste du känna dig trygg och avslappnad, så var så god, slappna av och läs vår guide. Föreställ dig hur glad, inkluderande och säker din klass kan vara. Tack vare musiken.

Ovanåker den 21 november 2023

Projektteamet

Innehåll

FAKTA OM MUSIKUNDERVISNINGENS VÄRDE I GRUNDSKOLAN	4
INTRODUKTION	4
<i>Kognitiva fördelar</i>	4
<i>Akademiska fördelar</i>	4
<i>Hjärnans utveckling</i>	4
<i>Förbättrade motoriska färdigheter</i>	4
<i>Sociala och känslomässiga fördelar</i>	4
<i>Medvetenhet och mångfald</i>	4
<i>Inkluderande lärande</i>	4
<i>Förbättrat välbefinnande</i>	5
<i>Ökat självförtroende och självkänsla</i>	5
<i>Långsiktiga fördelar</i>	5
VAD LÄRARE BÖR VETA OM MUSIK OCH INKLUDERING	5
<i>Förståelse för inkluderande undervisning</i>	5
<i>Olika lärstilar och förmågor</i>	5
<i>Skapa en inkluderande miljö</i>	5
<i>Universell Design för Lärande (UDL)</i>	5
<i>Kollaborativt lärande och kamratstöd</i>	5
<i>Individuell instruktion</i>	5
<i>Bedömning och utvärdering</i>	6
<i>Professionell utveckling och samarbete</i>	6
VAD ELEVER BÖR VETA OM MUSIK OCH UTBILDNING.....	6
<i>Att fundera på</i>	7
<i>Läs mer:</i>	7
INKLUDERING – VARFÖR? VAD? HUR?	8
INTRODUKTION	8
VARFÖR INKLUDERING?.....	8
NÅGRA VIKTIGA PRINCIPER FÖR INKLUDERING	9
<i>Att hylla mångfald</i>	9
<i>Främja rättvisa</i>	9
<i>Främja en känsla av tillhörighet</i>	9
<i>Utmana partiskhet och diskriminering</i>	9
<i>Olika former av inkludering</i>	9
HUR INKLUDERAR MAN - VAD ÄR OCH VAD ÄR <i>INTE</i> INKLUDERING?.....	10
<i>Lyssna aktivt</i>	10
<i>Utbilda dig själv</i>	10
<i>Var medveten om dina fördomar</i>	10
<i>Utmana diskriminering</i>	11
<i>Skapa inkluderande policyer och metoder</i>	11
<i>Att fundera på</i>	11

MULTIKULTURELL INKLUDERING	12
INTRODUKTION	12
<i>Kultur och dess variationer</i>	12
<i>Mångkulturell, interkulturell, transkulturell, vad betyder det?</i>	12
<i>Att fundera på</i>	14
<i>Läs mer:</i>	14
MUSIK SOM VERKTYG	15
INTRODUKTION	15
<i>Musik i utbildningen</i>	15
<i>Lärarnas färdigheter</i>	15
<i>Att fundera på</i>	16
<i>Läs mer:</i>	16
MUSIK SOM REDSKAP	17
CYPERN	17
<i>Exempel från Cypern:</i>	17
<i>Fler bilder:</i>	17
<i>Hur kan detta vara användbart?</i>	18
<i>Pröva själv:</i>	18
<i>Se mer:</i>	18
GREKLAND	19
<i>Exempel från Grekland:</i>	19
<i>Hur kan detta vara användbart?</i>	19
<i>Pröva själv:</i>	19
<i>Se mer:</i>	19
ITALIEN	20
<i>Exempel från Italien:</i>	20
<i>Hur kan detta vara användbart?</i>	21
<i>Pröva själv:</i>	21
<i>Se mer:</i>	21
POLEN	22
<i>Exempel från Polen:</i>	22
<i>Hur kan det vara användbart?</i>	22
<i>Pröva själv:</i>	22
<i>Se mer:</i>	22
SVERIGE	23
<i>Exempel från Sverige:</i>	23
<i>Hur kan detta vara användbart?</i>	24
<i>Pröva själv:</i>	24
<i>Se mer:</i>	24
STÖDVERKTYG	25
INTRODUKTION	25
OM AKTIVITETSARKIVET	25
<i>Att fundera på</i>	26
ATT FUNDERA PÅ, SVAR OCH SYNUNKTER	27

Fakta om musikundervisningens värde i grundskolan

Introduktion

I det här kapitlet hittar du svar på följande frågor:

Vilka är fördelarna med att använda musik i grundskolan?

Vad bör lärare veta om musik och inkludering?

Vad bör elever veta om musik och utbildning?

Musikundervisning spelar en avgörande roll i grundskolan eftersom den hjälper till att utveckla olika färdigheter och har många fördelar för barns kognitiva, emotionella och sociala utveckling.

Kognitiva fördelar

Att lära sig musik hjälper till att utveckla färdigheter, såsom minne, uppmärksamhet, problemlösning och kritiskt tänkande. Att spela ett musikinstrument stimulerar hjärnan, vilket förbättrar rumsliga-temporala färdigheter, som är viktiga för att förstå begrepp som matematik och teknik.

Akademiska fördelar

Forskning visar att musikutbildning förbättrar övergripande akademiska prestationer, inklusive i ämnen som matematik, språkkunskaper och läsförståelse. En studie publicerad i *Journal of Educational Psychology* beskriver hur barn som fick musikundervisning i grundskolan visade högre IQ-poäng jämfört med de som inte fick musikundervisning.

Hjärnans utveckling

Att lära sig och utöva musik stimulerar olika delar av hjärnan, inklusive delar som ansvarar för auditiv bearbetning, finmotorik och koordination. Det har visat sig att tidig musikträning kan ha en bestående inverkan på hjärnans struktur och funktion, vilket bidrar till förbättrade neurala bearbetningsförmågor.

Förbättrade motoriska färdigheter

Att spela musikinstrument kräver finmotorik, hand-öga-koordination och fingerfärdighet. Dessa färdigheter utvecklas och förfinas genom regelbunden träning och spel.

Sociala och känslomässiga fördelar

Musikutbildning främjar känslomässig utveckling genom att uppmuntra egen uttrycksförmåga, kreativitet och känslomässig medvetenhet. Den främjar sociala färdigheter, lagarbete, samarbete och kommunikation mellan elever, i och med deltagande i gruppframträdanden eller ensembler.

Medvetenhet och mångfald

Musikutbildning introducerar barn i olika musikstilar, genrer och kulturella traditioner, vilket främjar kulturell förståelse och uppskattning. Genom att utforska musik från olika kulturer utvecklar barn ett bredare perspektiv på världen och lär sig att respektera och värdera mångfald.

Inkluderande lärande

Musikundervisningen kan anpassas för att tillgodose barn med olika inlärningsstilar och förmågor. Det ger en inkluderande och tillgänglig grund för alla elever att delta och utmärka sig. Musikaktiviteter i grupp, som att sjunga i kör eller spela i en ensemble, främjar lagarbete, samarbete och kommunikationsförmåga. De främjar också en känsla av tillhörighet och gemenskap.

Förbättrat välbefinnande

Att engagera sig i musik kan ha positiva effekter på barns välbefinnande, minska stress, ångest och förbättra deras allmänna humör. Det ger ett utlopp för självuttryck och känslomässig frigörelse, och erbjuder en form av terapi och personlig njutning.

Ökat självförtroende och självkänsla

Att framföra musik inför andra, vare sig det är i klassen eller på skolkonserter, hjälper barn att bygga upp självförtroende och självkänsla. Musikutbildning ger elever möjlighet att sätta upp mål, arbeta mot dem och uppleva tillfredsställelsen av att nå framgång.

Långsiktiga fördelar

Barn som får musik- och rytm utbildning i sina tidiga år är mer benägna att fortsätta att ägna sig åt musik i senare skeden av utbildningen och till och med under hela livet. Långvarigt engagemang i musik har förknippats med högre prestationsnivåer, förbättrade exekutivfunktioner och bättre allmänt välbefinnande. Det är viktigt att notera att tillgängligheten och omfattningen av musikutbildning kan variera mellan olika grundskolor och utbildningssystem.

Vad lärare bör veta om musik och inkludering

Lärare bör vara medvetna om flera viktiga aspekter av musik för inkludering i utbildningen:

Förståelse för inkluderande undervisning

Bekanta dig med principerna för inkluderande utbildning, som syftar till att ge alla elever lika möjligheter, oavsett deras förmågor, bakgrund eller omständigheter. Inse att musik kan vara ett kraftfullt verktyg för att främja inkludering, eftersom det engagerar eleverna på olika sätt och tillåter flera uttrycksformer.

Olika lärstilar och förmågor

Inse att eleverna har olika inlärningsstilar och förmågor. Vissa kan vara auditiva elever, medan andra kan vara visuella eller kinestetiska elever. Ge en mängd olika inlärningsupplevelser som passar olika stilar. Anpassa musiklektionerna för att möta behoven hos elever med funktionsnedsättning eller särskilda pedagogiska behov. Detta kan innebära att modifiera undervisningsstrategier inklusive rytmövningar och dans.

Skapa en inkluderande miljö

Främja en inkluderande klassrumsmiljö där alla elever känner sig värderade och respekterade. Uppmuntra positiva interaktioner, empati och förståelse bland elever. Främja en kultur av acceptans och gynna mångfald genom att införliva musik från olika kulturer, genrer och traditioner i läroplanen.

Universell Design för Lärande (UDL)

UDL fokuserar på att skapa flexibla lärmiljöer som rymmer olika elever. Tillämpa UDL-principer på musikutbildning genom att tillhandahålla flera sätt för representation, engagemang och uttryck. Erbjud olika läromedel, instruktionsstrategier och bedömningsalternativ.

Kollaborativt lärande och kamratstöd

Uppmuntra lärandeupplevelser i samarbete inom musik, såsom gruppframträdanden eller ensemblespel i samarbete med dansare. Detta främjar lagarbete, samarbete och kamratstöd. Para ihop elever med olika förmågor eller bakgrunder för att arbeta tillsammans, främja ömsesidigt lärande och förståelse.

Individuell instruktion

Inse att elever kan ha olika nivåer av musikalisk färdighet eller förkunskaper. Ge individuell undervisning, så att eleverna kan utvecklas i egen takt och stöd deras unika styrkor och utmaningar.

Bedömning och utvärdering

Bedöm elevernas musikaliska förmågor och framsteg med hjälp av varierande metoder som passar olika inlärningsstilar och förmågor. Detta kan innefatta prestationsbedömningar, kreativa projekt, rytm och dans, skriftliga reflektioner eller inspelningar.

Finansiering och tillgänglighet

Tillgång och kvalitet på musikundervisning i grundskolan varierar mellan olika regioner och länder. Finansiering och stöd för musikprogram i grundskolan kan variera beroende på regeringens politik, utbildningsprioriteringar och samhällsengagemang. Kom ihåg att specifik statistik om musikutbildning i grundskolan kan variera beroende på land, region och utbildningssystem. Dessa fakta och siffror ger en allmän förståelse för fördelarna med och betydelsen av musik i grundskolan.

Professionell utveckling och samarbete

Sök professionella utvecklingsmöjligheter för att förbättra dina kunskaper och färdigheter inom inkluderande musikutbildning. Delta i workshops, konferenser eller utbildningssessioner fokuserade på inkluderande undervisningsmetoder. Samarbeta med specialpedagoger, musikerapeuter och andra yrkesverksamma för att dela kunskap och resurser, vilket säkerställer ett holistiskt förhållningssätt till inkluderande musikundervisning. Kom ihåg att främjandet av inkludering i musikutbildning kräver ett fortlöpande engagemang för att anpassa och tillgodose alla elevers olika behov och förmågor. Samarbete, flexibilitet och en stödjande klassrumsmiljö är nyckeln till att säkerställa att musik är tillgänglig och fördelaktig för alla elever.

Vad elever bör veta om musik och utbildning

Musik är bra för din hjärna på många sätt. Det kan hjälpa din uppmärksamhet i skolan, förbättra dina språkkunskaper och hjälpa dig att få bättre kontakt med andra människor.

Men låt dig inte luras – musik för själva musikens skull är den största fördelen med musikupplevelser. Återigen, tänk om världen inte hade någon musik – det skulle vara tråkigt. Musik sammanbinder oss över kulturer, är väldigt roligt och kan hjälpa oss att känna de mest fantastiska känslorna eller muntra upp oss när vi är ledsna. Det är därför varje barn bör ha tillgång till musikträning.

Musik gynnar dig också socialt och känslomässigt! Att trumma och röra på sig med andra kan hjälpa dig att komma bättre överens med dem. Att sjunga i kör varje dag gör också unga musiker mer generösa och sannolikhet att belöna varandra framstår.

Vi vet detta eftersom forskare har gjort specifika experiment på det. I ett bad forskare barnen att bestämma om de skulle dela en belöning eller behålla allt men riskera att förlora den. Barn som sjöng i kör tillsammans varje dag delade på belöningen oftare än barn i konst- och tävlingsgrupper. Andra studier med grundskoleelever visade att spela musik i en grupp förbättrar hjälpförmågan. I ett annat experiment kände barn sig mer inkluderade efter att ha varit involverade i gruppemusik. Att delta i gruppemusik förbättrade också avsevärt barnens förmåga att känna empati med andra. Det gör att de lättare kunde se om någon var ledsen och behövde tröst. Allt detta är viktigt eftersom världen bygger på gemenskap och kontakt med andra människor. Att spela musik med andra är inte bara roligt – musik hjälper oss också att dela och anknyta.

Tyvärr har inte alla barn turen att ha tillgång till musiklektioner. Skolbudgetar för musikutbildning – det vill säga pengar som planeras för att betala för musiklektorer och instrument – är ofta små. Vad kan du göra för att hjälpa? Fortsätt delta i musik! Genom att gå på musiklektioner och spela musik med dina vänner och familj visar du din skola och lärare att musiklektioner är viktiga för dig. Nu när du vet allt om fördelarna med att lära sig och öva musik, dela din kunskap med dina vänner, klasskamrater och familjemedlemmar och berätta för dem varför du älskar musik.

Att fundera på

Vilka fördelar finns med att använda musik?

Vad tycker du är den viktigaste faktorn för att använda musik i skolan?

(Se sid 27 för författarnas svar och synpunkter.)

Läs mer:

<https://kids.frontiersin.org/articles/10.3389/frym.2022.691255>,

<http://www.kulturellahjarnan.se/en/the-centre-for-culture-cognition-and-health/>

<https://www.youtube.com/watch?v=atxLFSHYwf4> (PhD Cecilia Björklund Dahlgren)

<https://artinedviksjofors.se/>

<http://www.viksjoforesbaletten.se/in-english-20742506>

Inkludering – Varför? Vad? Hur?

Introduktion

I detta kapitel finner du svar på följande frågor:

Vad är själva idén med inkludering?
Vilka är nyckelprinciperna för inkludering?
Hur främjas inkludering?

Varför inkludering?

Inkludering syftar till att skapa en miljö där alla individer välkomnas, värderas och stöttas oavsett olikheter. Det innebär att erkänna mångfald, främja rättvisa och ta itu med systemiska hinder och fördomar som begränsar vissa grupper från att få tillgång till resurser och möjligheter. Cambridge Dictionaries officiella definition för inkludering är: "Att inkludera någon eller något som en del av en grupp, lista, etc., eller en person eller sak som ingår."

Inkludering handlar om att skapa en känsla av tillhörighet för alla individer, inklusive de från underrepresenterade och marginaliserade grupper. Inkludering innebär att skapa policyer och metoder som främjar mångfald och jämlikhet, såsom inkluderande och främjande metoder, att tillgodose individer med funktionsnedsättning och de som historiskt har varit utestängda (på grund av deras ras, kön, sexualitet eller förmåga) och skapa en miljö där individer känner sig bekväma med att uttrycka sina unika perspektiv och erfarenheter.

Tanken på inkludering är relevant i olika miljöer, inklusive utbildning, arbetsplatsen och samhället som helhet.

Inkluderande metoder har visat sig ha en positiv inverkan på individuella och organisatoriska resultat, inklusive ökad kreativitet och innovation, förbättrad problemlösning och högre nivåer av tillfredsställelse och engagemang.

Sammantaget handlar tanken om inkludering om att erkänna och värdera de unika bidrag som individer från alla bakgrunder och identiteter kan ge, och att skapa en miljö där alla känner sig välkomna och stöttade.

Inkludering innebär inte bara att acceptera individer för vem de är, utan också att skapa möjligheter för dem att trivas och lyckas. Det kan handla om att ge tillgång till resurser och möjligheter som tidigare kan ha varit otillgängliga, samt att aktivt söka olika perspektiv och erfarenheter för att uppdatera beslutsfattande och problemlösning.

För att uppnå verklig inkludering är det viktigt att ta itu med de systematiska hinder och fördomar som hindrar vissa grupper från att få tillgång till resurser och möjligheter. Detta innebär att erkänna och aktivt arbeta för att avveckla strukturer av förtryck och privilegier, och att skapa politik och praxis som främjar rättvisa och rättvisa för alla individer.

Några viktiga principer för inkludering

Att hylla mångfald

Inkludering innebär att erkänna och värdera de unika bakgrunderna, erfarenheterna och perspektiven från alla individer.

Främja rättvisa

Inkludering innebär att skapa policyer och metoder för att säkerställa att alla har tillgång till resurser och möjligheter de behöver för att lyckas.

Främja en känsla av tillhörighet

Inkludering innebär att skapa en välkomnande miljö där alla individer känner sig värderade och stöttade.

Utmana partiskhet och diskriminering

Inkludering innebär att aktivt arbeta för att ta itu med systemiska hinder och fördomar som hindrar vissa grupper från att få tillgång till resurser och möjligheter.

Överlag handlar tanken om inkludering om att skapa ett mer rättvist och jämlikt samhälle där alla individer har möjlighet att trivas och lyckas.

Inkludering är en pågående process som kräver engagemang, hängivenhet och kontinuerlig ansträngning. Det innebär inte bara att skapa policyer och metoder som främjar jämlikhet och rättvisa, utan också att främja en kultur av inkludering som värdesätter och hyllar mångfald.

Inkluderande metoder har visat sig ha en positiv inverkan på individer, organisationer och samhället som helhet. Genom att skapa en miljö där alla känner sig välkomna, värderade och stöttade kan vi frigöra den fulla potentialen hos individer från alla bakgrunder och identiteter, och främja större kreativitet, innovation och social sammanhållning.

Olika former av inkludering

Det finns flera typer av inkludering som kan utövas i olika sammanhang, bl.a.:

Social inkludering.

Detta innebär att skapa en känsla av tillhörighet och acceptans för alla individer i samhället, oavsett bakgrund, identitet eller förmåga. Social integration syftar till att minska diskriminering och marginalisering och främja lika möjligheter och delaktighet för alla.

Pedagogisk inkludering.

Detta innebär att skapa en inkluderande miljö i skolor och utbildningsinstitutioner som gör att alla elever kan lära sig och trivas, oavsett bakgrund eller förmåga. Inkludering inom utbildning kan innebära att erbjuda boende för elever med funktionsnedsättning och de som historiskt har varit utestängda (t.ex. på grund av ras, kön, sexualitet eller förmåga), ta itu med frågor om partiskhet och diskriminering och skapa en kultur av respekt och acceptans.

Inkludering på arbetsplatsen.

Detta innebär att skapa en inkluderande arbetsplats som värdesätter mångfald, främjar jämlikhet och ger lika möjligheter för alla anställda. Inkludering på arbetsplatsen kan innebära att implementera inkluderande anställnings- och befodringspraxis, tillhandahålla boende för anställda med funktionshinder och skapa en kultur av respekt och acceptans.

Kulturell inkludering.

Detta innebär att hylla och främja mångfald inom en viss kultur eller gemenskap. Kulturell inkludering kan innebära att erkänna och värdera olika kulturgruppers unika traditioner, sedvänjor och övertygelser, och att skapa ett utrymme där alla känner sig välkomna och respekterade.

Inkludering för gemenskap.

Detta innebär att skapa en känsla av tillhörighet och delaktighet för alla medlemmar i en gemenskap, oavsett deras bakgrund eller identitet. Inkludering för gemenskap kan innebära att främja lika tillgång till resurser och möjligheter, ta itu med frågor om diskriminering och marginalisering och skapa en kultur av respekt och acceptans.

Sammantaget finns det många typer av inkludering som kan praktiseras i olika sammanhang, alla inriktade på att främja rättvisa, rättvisa och lika möjligheter för alla individer.

Figur 1 Källa: UNESCO. 2020. *Global Education Monitoring Report Ungdomsrapport 2020: Inkludering och utbildning: Allt betyder allt.* Paris, UNESCO.

Hur inkluderar man - vad är och vad är *inte* inkludering?

Att inkludera andra kräver att man tar aktiva steg för att skapa en miljö som är välkomnande och inkluderande. Här är några strategier för att främja inkludering:

Lyssna aktivt.

En av de viktigaste sakerna du kan göra för att främja inkludering är att aktivt lyssna på andras perspektiv och erfarenheter. Det innebär att vara öppen för att höra olika synpunkter, ställa frågor och visa empati.

Utbilda dig själv.

Att utbilda dig själv om olika gruppers erfarenheter kan hjälpa dig att bättre förstå deras perspektiv och erfarenheter. Det kan innebära att läsa böcker eller artiklar, delta i workshops eller seminarier, eller söka olika perspektiv genom media och andra källor

Var medveten om dina fördomar.

Vi har alla fördomar som kan påverka vår interaktion med andra. Att vara medveten om dessa fördomar och aktivt arbeta för att övervinna dem kan bidra till att skapa en mer inkluderande miljö.

Utmana diskriminering.

Om du ser diskriminerande beteende eller språk är det viktigt att säga till och utmana det. Det kan handla om att ha en konversation med den person som ägnar sig åt beteendet eller språket, eller rapportera det till en handledare eller auktoritetsperson.

Skapa inkluderande policyer och metoder.

Oavsett om det är på arbetsplatsen, i utbildningen eller i andra miljöer, är det viktigt att skapa policyer och metoder som främjar inkludering och jämlikhet. Det kan handla om att tillhandahålla boende för personer med funktionsnedsättning, främja mångfald och inkludering vid anställning och rekrytering, och ta itu med systemiska hinder som hindrar vissa grupper från att få tillgång till resurser och möjligheter. Det är viktigt att inse att inkludering inte bara handlar om att vara tolerant eller acceptera andra.

Verklig inkludering kräver att man aktivt arbetar för att skapa en välkomnande och stödjande miljö där alla kan trivas.

Detta innebär att erkänna och fira mångfald, ta itu med systemiska hinder för inkludering och främja rättvisa och rättvisa för alla. Inkludering är inte bara en engångsåtgärd, utan ett pågående engagemang för att skapa en mer inkluderande och rättvis värld. Det kräver en vilja att lyssna, lära och växa, såväl som en vilja att vidta åtgärder för att skapa verklig förändring.

Sammanfattningsvis: Att främja inkludering kräver ett fortlöpande engagemang för att skapa en välkomnande och stödjande miljö för alla individer. Det innebär att erkänna och hylla mångfald, utmana systematiska hinder och fördomar, och främja rättvisa och rättvisa för alla. Genom att förstå vad som är och inte är inkludering kan vi arbeta tillsammans och skapa en mer inkluderande och rättvis värld för alla.

Att fundera på

Vad är inkludering?

Vad är inte inkludering?

(Se sid 27 för författarnas svar och synpunkter.)

Multikulturell inkludering

Introduktion

I det här kapitlet hittar du svar på följande frågor:

Vad är mångkultur?

Vilka är skillnaderna mellan mångkulturell, interkulturell, transkulturell?

Kultur och dess variationer

I varje klass finns det olika barn. De har olika intressen, förmågor, men mest av allt kommer de från olika sociala bakgrunder: familjer med olika vanor eller traditioner. Nuförtiden lever vi i en värld av rörelse. Det gäller värderingar, teknik, trender och mode men framför allt människor. Progressiva tekniska förändringar har gjort det möjligt för människor att resa i en aldrig tidigare skådad omfattning. Precis som de gjorde det lätt att kommunicera. Idag är det lätt att byta vistelseort: planet tar oss till en annan plats i världen om några timmar. Och om vi inte vill resa kommer tekniken att säkerställa enkel kommunikation med människor från hela världen. Därför, oavsett om vi gillar det eller inte, kommer världen att bli mer och mer blandad när det kommer till de kulturer vi lever i.

Kultur är i allmänhet allt som människor gör på ett medvetet sätt och som är ett värde för dem som går i arv från generation till generation. Kultur består av språket som bestämmer sättet att tänka (att tänka är trots allt som att prata med sig själv), värderingar, seder, men också mönster för vardagligt beteende. Det är förenklat en livsstil som förs vidare till oss av de vuxna som påverkar vår utveckling, från yngsta barndomen.

Det är därför viktigt att komma ihåg att vårt sätt att leva är utmärkande för den miljö vi växte upp i. Alla kan trots allt växa upp i en helt annan miljö.

Kultur är på flera nivåer. Du kan prata om kulturen i en given familj, där vissa seder som är karakteristiska för din familj bevaras, som har formats under århundradena av våra förfäder. Vi kan också prata om kulturen i en region där historiska händelser och traditioner förbinder människor i ett givet, litet område. Slutligen kan vi tala om kulturen i en given nation som talar ett gemensamt språk, har gemensamma historiska eller etniska rötter. Därför gäller fenomenet mångkultur inte bara ett givet land, nation eller etnisk grupp. Faktum är att vi alla är mångkulturella eftersom vi kommer från olika familjer, inte bara länder.

Mångkulturell, interkulturell, transkulturell, vad betyder det?

Mångkulturell

Mångkultur är en mycket allmän term som helt enkelt hänvisar till en situation där det finns människor från olika kulturer i ett givet område, i en given grupp. Därför kan vi till exempel prata om

ett mångkulturellt kvarter när migranter bor i det. Vi kan prata om ett mångkulturellt klassrum när vi har barn från olika länder, eller barn vars föräldrar eller farföräldrar har olika ursprung. Vi kan också prata om mångkulturella familjer när en förälder kommer från ett land och den andra från ett annat. Speciellt när de bor i ett helt annat land. Men vi kan också prata om mångkulturella grupper eller klasser när det finns andra etniska grupper inom ett land, eller till och med när det finns människor från olika miljöer. Vi bör tänka på att stads- och landsbygdskulturen, även inom en etnisk grupp, är helt olika.

Men det finns också möjlighet till ett bredare förhållningssätt till mångkultur. Ur denna synvinkel är det inget nytt, och existerar till och med från det ögonblick då mer än en kultur dök upp i världen. I det här sammanhanget är hela världen helt enkelt mångkulturell, eftersom det finns många kulturer i vår värld. Medvetenheten om mångkultur är tilltagande eftersom människor reser mer och mer och byter bostadsort allt oftare.

Det är dock värt att komma ihåg att migration inte är ett nytt fenomen. Människor har rört sig i århundraden: indoeuropéer, vikingar eller nya amerikaner - det här är människor som genom sin migration skapat nya, mångkulturella världar.

Interkulturell

Människor i en mångkulturell grupp kan interagera med varandra eller inte. Mångkulturen i sig förutsätter ingen kontakt mellan grupper. Men när kontakt uppstår är det viktigt att det tar formen av en dialog som kommer att präglas av ömsesidig respekt. Detta är vad interkulturalism handlar om. Det är därför vi talar om interkulturalitet i samband med en handling, och inte en situation, som i fallet med mångkulturalism.

Interkulturalitet sätter vissa ramar och handlingsstandarder, varav de viktigaste är dialog, respekt och acceptans. Inom utbildning betyder interkulturalitet att lära sig att det finns andra kulturer, att de har olika värderingar och olika sätt att bete sig, som är viktiga för människor från olika kulturer liksom de är viktiga för oss i vår kultur. Interkulturell utbildning har stort värde eftersom den har praktisk tillämpning i den moderna världens liv. Att skapa en interkulturell atmosfär i klassrummet driver barn att bli mer sociala och att få ömsesidig respekt, dialogförmåga och självsäkerhet, inte bara i relationer med en annan kultur, utan i sociala relationer i allmänhet. Dessutom vinner de på kontakt med en annan kultur, de berikar sina liv, öppnar sina ögon och sinnen och kan dra ur kulturell mångfald vad de tycker är intressant, användbart och klokt.

Det finns farhågor, särskilt de som uttrycks av dem som inte är bekanta med kulturell utbildning, att interkulturalism leder till förlust av den egna kulturen. Interkulturalism antas förstöra den egna kulturen då man antar främmande beteendemönster och främmande värderingar istället för sina egna. Sådana farhågor är ogrundade och för att etablera interkulturell dialog på rätt sätt måste man känna till och vara fast inbäddad i den egna kulturen. Dialog handlar om utbyte av erfarenheter och information och för att kunna utbyta dem måste man ha en egen. Att göra sig av med den egna kulturen är inte alls en manifestation av interkulturalitet – det är tvärtom dess negation. I interkulturell utbildning är det viktigt att känna till den egna kulturen. Därför bör ett barn som ska lära sig om en annan kultur först vara bekant med sin egen. Den ska känna till kulturen som sin egen, men inte bedöma den som något bättre än andra. När vi bekantar ett barn med vår kultur kan vi omedelbart påpeka att vissa beteenden, traditioner (t.ex. sånger) är annorlunda i andra länder eller i andra regioner.

Transkulturell

Globalisering är ett begrepp som kommer från ekonomi. Ursprungligen innebar det ackumulering av kapital i händerna på stora, transnationella företag. Idag är begreppet dock bredare. Som tidigare nämnts har utvecklingen av transporter och kommunikation gjort världen mycket mindre och kulturer kan lätt blandas. Därför är det lätt att observera det fenomen som forskare har definierat som transkulturalism.

Det består i det faktum att i en mängd olika kulturer, inklusive ens egen, väljer en person de element som är mest önskvärda för hen, som gör hens liv lättare eller som hen helt enkelt gillar. Det är därför människor över hela världen gillar att klä sig i utbud från butikskedjor, McDonald's är en sensation och koreanska popband är föremål för beundran hos mängder av ungdomar.

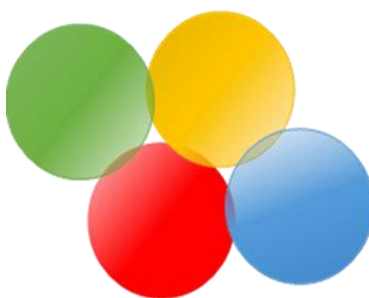
Till skillnad från multikulturalism, som är en stat, interkulturalism, som är en medveten handling, är transkulturalism en process som sker spontant. Och även om det inte är något som går att stoppa eller vända på (kan du tänka dig att vi går tillbaka till att bara klä oss i folkdräkter, eller att vi bara börjar äta inhemsk mat?), så kan det orsaka många problem. I transkulturalism kan finnas hotet om maktlöshet i vissa kulturer, attityder eller värderingar. Människor väljer vad som är attraktivt och bekvämt. Det var därför snabbmat kunde ersätta det nationella köket.

Så, är transkulturalism en dålig eller negativ process? Nej, det är neutralt i sig, det är som en naturlig process som härrör från utvecklingen av vår civilisation. Det spelar bara roll om vi kontrollerar det. Det är möjligt tack vare kulturell och interkulturell utbildning. Erfarenhetsutbytet, baserat på medvetenheten om den egna kulturen, gör det möjligt att minimera det omedvetna valet, och anknytning till gemensamma värderingar gör att du kan bygga helt nya element av kultur, vilket definitivt berikar den.

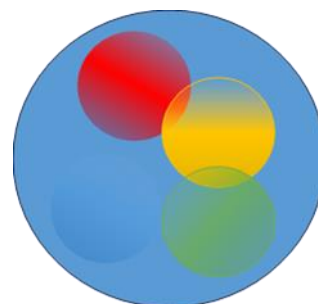

Figur 2: Mångkulturell

Figur 3: Interkulturell

Figur 4: Transkulturell

Att fundera på

- Vilka är skillnaderna mellan mångkulturell, interkulturell, transkulturell?
- Hur går man vidare med interkulturell utbildning?
- Varför och hur styr man transkulturalism?
- Enligt din åsikt - i vilken riktning kommer världens utveckling att gå?
(Se sid 27 för författarnas svar och synpunkter.)

Läs mer:

Guilherme M., Dietz (G. 2015) *Difference in diversity: multiple perspectives on multicultural, intercultural, and transcultural conceptual complexities*, *Journal of Multicultural Discourses*, 10:1, 1-21, DOI: 10.1080/17447143.2015.1015539

Marotta, V. (2014). *The multicultural, intercultural and the transcultural subject*. 10.4324/9781315769332.

<https://www.researchgate.net/publication/261216820>

[The multicultural intercultural and the transcultural subject](#)

Musik som verktyg

Introduktion

I detta kapitel hittar du svar på följande frågor:

- Är det möjligt att använda musik för inkluderande lärande?
- Kan lärare utan musikbakgrund tillämpa arbetssättet?
- Vilka färdigheter bör läraren utveckla för att lyckas?

Musik i utbildningen

Musik fungerar som ett universellt språk som överskrider kulturella och språkliga barriärer, vilket möjliggör kommunikation mellan människor med olika bakgrunder. Dess kraft att övervinna hinder för inkluderande lärande i mångkulturella klassrum är obestridlig. Det finns otaliga exempel där olika former av musik har underlättat effektiv kommunikation mellan lärare och elever, främjat starka relationer och lett till anmärkningsvärda utbildningsprestationer.

Lärare över hela världen har insett värdet av att införliva musik som ett verktyg i sina klassrum. Som West och Kearsley (1991, 20) träffande noterade: "Musik spelar en viktig roll i de flesta ungdomars liv. Eftersom musiken vi aktivt lyssnar på är så mycket en fråga om val, kan eleverna sympatisera mer med känslorna hos en sång än med den formellt förmedlade kunskapen om klassrummet." Musik gör det möjligt för eleverna att få kontakt med varandra och sina lärare, vilket uppmuntrar till större engagemang i inlärningsprocessen. Följaktligen kan musik användas för att motivera varje elev att aktivt delta i sin utbildning och därigenom främja inkluderande lärande. Med tanke på musikens förmåga att främja kontakter är den ett värdefullt verktyg för integration i pedagogiska praktiker.

Det är viktigt att klargöra att integreringen av musik i undervisningen inte är begränsad till personer med tidigare musikaliska kunskaper. Musik kan lätt införlivas i olika former av lärare utan omfattande musikalisk bakgrund. Musikpedagoger kan vägleda allmänna lärare om hur de kan utnyttja musik i sina klassrum, i syfte att främja inkluderande lärande. Exempel på tekniker för musikintegrering inkluderar att sjunga sånger tillsammans, spela musikbaserade spel, introducera rytmiska aktiviteter för att främja lagarbete, använda låtar för att introducera nya koncept, använda bakgrundsmusik för att skapa en gynnsam inlärningsmiljö och etablera musikrutiner för smidiga övergångar mellan aktiviteter. Många av dessa tekniker finns i SMILEs aktivitetsarkiv.

Lärarnas färdigheter

För att effektivt integrera musik i klassrummet bör lärare ha vissa grundläggande färdigheter:

Känsla för rytm, för att kunna implementera rytmiska lekar.

Sångfärdigheter. Lärare bör kunna sjunga tillsammans med eleverna och använda karaokeversioner av sånger.

Kunskap om grundläggande begrepp inom musiken, så som beat, rytm, frasering och dynamik, för att förstå musikaliska strukturer.

Förtrogenhet med olika musikgenrer. Lärare bör sträva efter att introducera eleverna i olika musikkulturer och odla denna kunskap genom erfarenhet och forskning.

Grundläggande kunskaper om olika musikinstrument, d.v.s. känna till de olika kategorierna blås-, stråk- och slaginstrument.

Kreativitet är en färdighet som gör det möjligt för lärare att utveckla skräddarsydda tekniker för de egna elevernas behov och förmågor.

Det är avgörande för lärare att övervinna alla farhågor de kan ha för att engagera sig i musikrelaterade aktiviteter. Målet med att använda musik som ett verktyg är att förbättra inkluderande lärande, inte att tillhandahålla en heltäckande musikutbildning. Musik, liksom andra konstformer, har sitt ursprung i människans behov av att uttrycka känslor och kommunicera med andra. Därför bör allmänna lärare erkänna och anamma potentialen hos musiktekniker i sina klassrum för att främja inkluderande lärande och aktivt deltagande av elever. Genom att göra det kan de utnyttja musikens transformerande kraft i utbildningen.

Att fundera på

Tror du att du har kompetensen för att uppnå inkluderande lärande genom musik?

Tror du att musikintegration i undervisningen kan ha en positiv inverkan?

(Se sid 27 för författarnas svar och synpunkter.)

Läs mer:

- <http://www.tandfonline.com/loi/rjog20> (15) *Everyone has a song - welcoming refugees through music* | Tacoma Refugee Choir | TEDxSeattle - YouTube
- Full article: *Music in the school life of newly arrived migrant children: potential paths to participation and belonging* (tandfonline.com) Abril, C. R., & Gault, B. M. (2008).
- *The state of music in secondary schools: The principal's perspective*. Journal of Research in Music Education, 56(1), 68-81. Darrow, A. A. (2012).
- *Making music meaningful: Exploring the engagement of students in music education*. Music Education Research, 14(2), 129-146. Hallam, S. (2015).
- *The power of music: Its impact on the intellectual, social, and personal development of children and young people*. International Journal of Music Education, 33(3), 269-289. Pun, J. (2018).
- *Music for intercultural learning and social integration: A case study of a music program for migrant children in Hong Kong*. International Journal of Music Education, 36(3), 384-398. Rickard, N. S., et al. (2012).
- *Singing in a foreign language: The effect of vocal and instrumental accompaniment on the pronunciation of sounds and words in a second language*. Psychology of Music, 40(5), 595-610. Schellenberg, E. G. (2011).
- *Music lessons, emotional intelligence, and IQ*. Music Perception, 29(2), 185-194.

Musik som redskap

Exempel från olika länder

CYPERN

Även om Cypern sedan många år tillbaka har mångkulturella undervisningsgrupper, hänvisar den nationella läroplanen inte till användning av musik som verktyg. Läroplanen i musik ger några få exempel på lektioner för interkulturell förståelse. Där ingår musikstycken från andra länder. Officiellt finns det ingen policy som hänvisar till specifika metoder för att använda musik som ett verktyg för inkludering i skolan.

Exempel från Cypern:

Plats: Nicosia

Skola: El Sistema Cyprus

El Sistema Cypern grundades 2018. Syftet var att skapa en orkester där barn med bakgrund i utsatthet, utan tidigare musikkunskaper, skulle kunna delta. Efter fem års närvaro har *El Sistema Cypern* nu 3 grupper i Nicosia och Larnaca. Barn undervisas i musik i grupper med start från noll kunskap. Alla instrument och lektioner tillhandahålls gratis.

El Sistema har visat det behov som finns av integration idag. En känsla av tillhörighet har skapats för alla berörda elever och även för deras föräldrar. *El Sistema* samarbetar med andra musikaliska grupper (till exempel *Cyprus Symphony Orchestra* och körer) och inkluderas i deras musik.

El Sistema skapades för att ge nya möjligheter i utsatta miljöer, från början i Brasilien, och har nu spridit sig över världen. Elever med denna bakgrund erbjuds gruppmusiklektioner och möjligheter att framföra sin musik som orkester. Musik används som ett verktyg för inkludering och dessa möjligheter har påvisat positiva effekter på barns liv.

Om du besöker en konsert med *El Sistema* upptäcker du fördelarna med det arbete som görs utöver musikutbildningen; en mångkulturell orkester med barn i olika åldersgrupper framför sin musik som en helhet, fri från diskriminering av ålder, färg, ras eller bakgrund. Alla barn är lika mycket värda och tillsammans delar de glädjen i att göra musik.

I publiken möter du föräldrar som går på barnens konsert. De kramar varandra i glädje, utan någon diskriminering, över barnens aktiviteter. Du träffar människor med annan bakgrund som gratulerar föräldrar för deras barns prestationer. Du ser leenden från många människor som bor mitt ibland oss, men på grund av deras olika sociala eller ekonomiska bakgrund skulle de aldrig ha möjlighet att mötas och dela liknande erfarenheter.

Om du besöker "backstage" eller repetitioner av *El Sistema* kommer du att träffa många frivilliga som stödjer orkesterns vision och arbete. Dessa volontärer kan antingen vara musikpedagoger eller musikälskare, eller till och med unga migranter som inser fördelarna med denna orkester. Så, bortom musikutbildningen och inkluderingen som görs genom orkestern, finns det även ett sätt för inkludering "backstage" mellan vuxna med olika bakgrund.

Sammanfattningsvis: El Sistema använder musik för att uppnå inkludering för små barn med hjälp av musikens kraft. Inkludering uppnås i en utökad grupp av människor och barnen får fler möjligheter att bli stärkta inför sitt framtida liv.

Fler bilder:

[Sistema – Sistema Cyprus is an El Sistema inspired program which aims to provide all children and young people with free music education through orchestras and choirs.](#)

Hur kan detta vara användbart?

El Sistema grundades av en ung musiker som arbetade med barn med utsatt bakgrund och insåg bristen på möjligheter för dessa barn. Hon var också medveten om musikens kraft vilka förändringar den kunde medföra i dessa barns liv.

Metoden är helt i linje med vårt projekt SMILE och visar att även en enskild musikalisk aktivitet kan ge barn och deras familjer en känsla av samhörighet.

De relationer som har utvecklats mellan lärare, maestro, barn, volontärer och familjer är unika och värda att lyftas fram. Även under framträdandena kan publiken förstå och se de relationer som har skapats mellan medlemmarna och lärarna eftersom alla hjälper alla under konserterna.

Dessutom har en del barn upptäckt sin talang, något de annars inte skulle ha vetat att de hade. Några av barnen fick möjlighet att spela i orkestrar i hela Europa! Ja, till och med tillfälligt inta dirigentens position och dirigera sina kamrater i några stycken.

I samtal med volontärer bekräftade de att när dessa barn ges en, om än liten chans till ny kunskap, är de alltid ivriga att ta tillfället i akt och lära sig så mycket som möjligt; intresset för lärande har därför ökat de senaste åren. Det är följaktligen viktigt att försöka ge så mycket som möjligt till utsatta barn och utveckla denna idé om inkluderande lärande.

Ett annat positivt resultat från *EL Sistema*, lite utanför ramarna för inkluderande lärande, är att invandrabarn som upplevde svåra situationer i hemmen, såsom våld eller försummelse, lyckades hitta en fristad, en säker plats, ett andra hem. De har skapat relationer och fått en anledning att kämpa för en dag till. De blir motiverade och känner sig livsviktiga för samhället samtidigt som de ser en väg ut ur den svåra livssituationer de har varit i. De börjar drömma igen och göra planer för sin framtid.

Pröva själv:

- Utveckla slagverksorkestrar i klassrummet.
- Utveckla sångvanor i klassrummet.
- Prova välkomst- och hejdå-låtar eller trummor dagligen.

Se mer: [Sistema – Sistema Cyprus is an El Sistema inspired program which aims to provide all children and young people with free music education through orchestras and choirs.](#)

GREKLAND

Den grekiska nationella läroplanen för grund- och förskoleutbildning lägger stor vikt vid användningen av musik som ett verktyg för att främja barns utveckling och lärande. Läroplanen erkänner att musik är en integrerad del av barns liv och att den kan stödja deras känslomässiga, kognitiva, sociala och fysiska utveckling.

Enligt den grekiska nationella läroplanen är musik införlivad i olika delar av läroplanen, inklusive språk, matematik, naturvetenskap, samhällskunskap och idrott. Musik används som ett sätt att engagera barn i att lära sig och främja deras kreativitet, fantasi och självuttryck.

Läroplanen betonar användningen av musik för att utveckla barns motoriska färdigheter, såsom koordination, balans och rytm. Barn uppmuntras att delta i musikaliska aktiviteter som involverar rörelse, dans och lek. Därtill främjar den grekiska nationella läroplanen användningen av musik som ett sätt att främja kulturell medvetenhet och uppskattning. Barn exponeras för en mängd olika musikgenrer och stilar från olika kulturer och traditioner, både från Grekland och runt om i världen.

Sammanfattningsvis har den nationella läroplanen för grekiska förskolan ett positivt inflytande på användningen av musik i skolan, eftersom den erkänner musikens betydelse för barns utveckling och lärande och ger specifika riktlinjer för dess integration i utbildningsprocessen

Exempel från Grekland:

Plats: Ossa (Lagadas, Thessaloniki)

Förskola: Kindergarten Ossas

Barnen och läraren sjunger sången om vinterkläder och samtidigt ackompanjerar de sångfraser med handlingar (t.ex. bär en kappa, en mössa, handskar eller en scarf). De kan använda sina egna kläder eller låtsas genom att utföra relevanta rörelser. Det är det perfekta sättet att lära sig en grundläggande vokabulär om vinterkläder och introducera dem till ämnet vinter. Metoden kallas Total *Physical Response*.

Du kan höra låten här: <https://www.youtube.com/watch?v=K49v4rlw1Xc&t=39s>

Hur kan detta vara användbart?

I denna rörelselåt kan alla barn delta, känna sig accepterade, lära sig och utvecklas i en miljö som stödjer deras individuella styrkor och intressen. Barn med ett annat modersmål än det som talas i skolan kan förbättra sina språkkunskaper och få ett grundläggande ordförråd. Dessutom ökar rörelselåtar självförtroendet, förbättrar kreativiteten och utvecklar sociala färdigheter.

Pröva själv:

- Använd visuella hjälpmedel (t.ex. bilder på klädesplagg) under sång.
- Ändra rörelselåten genom att infoga ord från de talade språken i klassrummet

Se mer: http://nipiablog.blogspot.com/2016/01/blog-post_13.html

ITALIEN

Musik är en komplex och global kommunikativ form: den omfattar och förmedlar ett oändligt antal betydelser eftersom den är nära besläktad med fantasi och tanke, kroppsliga och motoriska färdigheter och därmed kopplad till människans hela existentiella sfär. Musik bidrar till varje elevs bildning genom att tillhandahålla kognitiva, symboliska, språkliga och emotionella verktyg för att på ett positivt sätt hantera osäkerheten och föränderligheten i sociala och professionella scenarier.

I och med grundskoleprogrammet (Giuseppe Lombardo Radice, 1923) blev musik obligatoriskt i italienska skolor. Sedan dess stöder italiensk skollagstiftning pedagogisk användning av musik från förskola till gymnasieskola. Den musikaliska upplevelsen är för närvarande införlivad i den italienska läroplanen, dels som en del av förskolans läroplan (inom temat *Bilder, ljud, färger*), dels inom grundskoleämnet *Musik*.

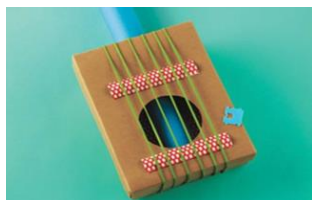
Ett nyligen genomfört dekret från utbildningsministeriet från 2021 uppmanade skolorna att starta projekt som förbättrar den pedagogiska praktiken genom att införliva musik i en specifik interkulturell och inkluderande riktning.

Exempel från Italien:

Plats: Catania

Skola: IV ISTITUTO COMPRENSIVO STATALE "Galileo Galilei", Acireale,

I projektet ingick presentation av olika musikinstrument samt möjligheten att använda olika instrument som passar för att skapa eller tolka rytmiska sekvenser. Instrumenten var noga utvalda för att väcka nyfikenhet, intresse och experimentlusta. Detta blev ett sätt att återupptäcka de fem sinnen samt mångfalden i uttryck och uppfattning.

Cabasa

T Sonic whip

T Sonic whip: ett instrument som används för att skapa en serie ljud. Det består av små träbitar som, när de knyts efter varandra, producerar ljud i sekvenser. *Cabasa*, producerar ett rytmiskt ljud vid gnuggning som ackompanjeras av kroppsrörelser.

Inledningsvis översattes alla föreslagna aktiviteter till AAC (*Augmentative Alternative Communication*); allt från taktfasta förberedande övningar till de noter som skulle användas. Slutresultatet blev en lärarhandledning, skriven i olika format för olika målgrupper. Se bild på nästa sida.

Projektet använde också *kroppen som instrument* för att betona rollen av icke-verbal kommunikation. All musikalisk aktivitet relaterades till sociala sammanhang.

LA ▶	MUSICA 	SI PUO' 	SUONARE 	CON 	LE ▶	MANI 	
LA ▶	MUSICA 	SI PUO' 	SUONARE 	CON 	LA ▶	VOCE 	
LA ▶	MUSICA 	SI PUO' 	SUONARE 	CON 	GLI ▶	STRUMENTI 	
ALCUNI 	STRUMENTI 	PRODUCONO 	NOTE 	COME =	IL ▶	FLAUTO 	
ALTRI 	STRUMENTI 	PRODUCONO 	SOLO 	RITMO 	COME =	I LEGNETTI 	E LE MARACA

Hur kan detta vara användbart?

Målsättningen är att skapa en experimentell miljö med musik och lekfulla upplevelser, där färdigheter grundläggs inför hela skoltiden. Musiken används som ett icke-verbalt språk som artikuleras i strukturerade sekvenser av pauser, tystnader, ljud och brus, men också betraktas som grundläggande för verbal kommunikation och sociala relationer.

Det viktigt att inte bara producera och uppfatta ljud, utan också att lyssna och upptäcka värdet av tystnad liksom av motorik och gester, det visuella språket. Allt detta kan också kopplas till färger, för att göra det lättare att känna igen nyanser och känslomässiga laddningar.

Pröva själv:

- Detta kan användas för att skapa en inkluderande miljö där begreppet inkludering förstås ur en mängd olika perspektiv (från interkulturella till barn med särskilda behov).

Se mer: <https://drive.google.com/file/d/1hsJetl14oqWtbtI33A0xHhCigk1UXMti/view?usp=sharing> och https://drive.google.com/file/d/1m_8cZXGRzS_7KdqQq1AumC8LoayyuBj/view?usp=sharing

POLEN

Den nationella läroplanen i Polen hänvisar till musik på några ställen. Men inte som ett verktyg eller metod, snarare som en del av ett barns allmänna utveckling. I det polska utbildningssystemet är förskola och små barns undervisning integrerade. Inom lärarutbildningen är musikämnet teoretiskt och ger formell behörighet i musik, men hur det ska gå till tränas inte. De flesta lärare använder sig dock gärna av musik av olika slag och i olika situationer.

Exempel från Polen:

Plats: Zelów

Skola: Municipal Kindergarten No. 1

Som en del av projektet köpte förskolan in trumset och ljudutrustning. Det första steget i projektet var att lära sig spela slagverksinstrument. Två barngrupper förberedde två olika musikstycken som senare skulle presenteras på scen i den lokala bygdegården.

Den andra etappen av projektet var familjemusikskapande. Barn och föräldrar, lärde sig sånger tillsammans som de sedan framförde under konserten. Dessutom deltog musiker från filharmonikerna i projektet. De spelade för barnen men lärde dem också folkvisor och ledde drama- och rytmundervisning.

Hur kan det vara användbart?

Inkludering är en process som kan se olika ut. Detta gäller även samarbete mellan generationer. Det här projektet visar hur föräldrar kan vara delaktiga, men också hur man engagerar många barn i olika aktiviteter, både de som kan och gillar att sjunga, och de som föredrar att dansa. Projektet visar olika möjligheter att använda musik i förskolan.

Pröva själv:

- Försök att bjuda in föräldrar till några aktiviteter.
- Tänk på olika möjligheter att använda musik: sång, dans och även skådespeleri i en aktivitet.

Se mer: <https://dzialajlokalnie.pl/muzyka-laczy-pokolenia-zelowie/>

SVERIGE

Den svenska läroplanen är väldigt lik den grekiska (se sid.19).

Sverige har tagit emot många invandrare de senaste åren. Integreringen av dessa nyanlända har varit en stor utmaning för landet, och skolor har spelat en nyckelroll för att underlätta deras integration. Ett tillvägagångssätt som har använts är användningen av musik som ett verktyg för att främja social sammanhållning och förståelse mellan olika kulturgrupper.

Exempel från Sverige:

Plats: Viksjöfors

Skola: Viksjöfors Skola, Klass 5-6 (11-12 år)

Viksjöfors är en lite isolerad by i Hälsingland. Inte bara invandring utan även sociala, ekonomiska och geografiska hinder ska mötas. I Viksjöfors skola utvecklade vi en metod för att använda musik och dans för integration. Vi lärde oss av varandra genom musik och rörelse. I vanliga lektioner inkluderade vi musik från olika kulturer och traditioner, såsom svensk folklöre, afrikanskt trumspel och klassisk musik från Mellanöstern samtidigt som vi lärde oss med konstnärliga uttryck (dans och rörelser). Metoden togs emot väl och lockade elever såväl som lärare, föräldrar och medlemmar i det breda samhället (byn Viksjöfors och kommun Ovanåker). Viksjöfors skola har en dansskola i trädgården (<https://artinedviksjofors.se>) där det arrangerades workshops och utbildningstillfällen för elever att lära sig om andra länders musik och kultur samtidigt som de har ett läroplanstema som kan vara fotosyntes eller 7-ans tabell. I musikklasser var det afrikanskt trumspels historia, innebörden bakom mellanöstern klassisk musik och betydelsen av svensk folkmusik som var andra fokus. Klasserna var interaktiva och engagerande och gjorde det möjligt för eleverna att utveckla en djupare uppskattning för mångfalden av musik och kultur i det egna samhället.

1. Läraren inleder med att sång ska skapas på engelska inför internationellt besök.
2. Läraren frågar efter ord som barn känner till i sin omgivande natur.
3. Elevernas förslag är
  - skola - school
  - sjö -lake
  - dröm - dröm
  - välkommen - välkommen
  - temperatur -temperature
  - räv, lodjur, älg – fox, lynx, moose
  - skolbuss – Schoolbus
4. Nu gör eleverna rim eller ordrytmer som anpassas till en vald melodi
  - Vik-sjö-fors! är som en dröm
  - Kom hit till vår skola, och våran simbassäng.
  - Kom med på bussen, ha så kul med oss!
5. Läraren leder barnen, ber om förslag på sångöppning etc
6. Avslutningsvis spelas den skapade låten in: <https://www.youtube.com/watch?v=yqwi0ZtyoPg>

Vidareutveckling

Representanter från klass 5-6 assisterar läraren i klass 3-4 när de gör sin sång

Inom temat matematik kan föreslagna ord vara:

- Ett, två, tre, fyra, fem, sex
- T-rex, kex

Återigen kommer barn på ramsor som passar till en känd melodi och gör en sång:

- Ett två tre? Nu ska ni få se
- Fyra fem sex – en T-rex äter kex
- Sju åtta nie – var fri som ett bi
- Tio elva tolv – vi dansar på vårt golv
- Vad hände med fyra? Den blev till en myra
- osv
- Oh yeah oh yeah oh yeah

Resultatet spelas in. Sången presenteras vid familjedagar el.dyl.

<https://www.youtube.com/watch?v=s0-nGbAcflk>

Hur kan detta vara användbart?

Alla barn bidrar. Alla ord som föreslås är viktiga och noterade. Att hitta rim i lägre klasser stöds av assistenter från årskurs 5-6. Eftersom låten är bekant anpassar barnen lätt orden och börjar sjunga med och så lär de sig engelska.

Pröva själv:

- Välj en känd melodi
  - Välj ett tema och be eleverna föreslå ord inom något tema, t.ex. närmiljön
  - Skapa rim av orden så de anpassas till melodin
  - Banda och dela med vårdnadshavare
- Visa för publik vid skolevenemang

Se mer: <https://artinedviksjofors.se/> och <http://www.viksjoforsbaletten.se/in-english-20742506>

Stödverktyg

Introduktion

I det här kapitlet hittar du svar på följande frågor:

Vad är aktivitetsarkivet?
Hur kan lärare använda arkivet?

Om aktivitetsarkivet

SMILE's [digitala aktivitetsarkiv](#) är en omfattande samling av tekniker, metoder och färdiga aktiviteter som är utformade för att hjälpa lärare att använda musik som ett kraftfullt verktyg för inkluderande lärande. Arkivet är organiserat i olika kategorier, som var och en har ett specifikt syfte:

Den första kategorin fokuserar på **Traditionella sånger** från partner och andra länder. Dessa låtar tillhandahålls i mp3-format, med alternativ för både karaoke och icke-karaokeversioner. Texterna presenteras på originalspråket, åtföljda av engelska översättningar. Inkluderingen av engelska översättningar gör det möjligt för lärare att förstå låtens text och låter dem sjunga låten på det egna språket. Att översätta låten till elevernas språk kan dessutom bli en engagerande aktivitet som involverar elevernas deltagande.

Elever som kommer från olika länder tycker ofta att det är svårt att fullt ut tillgodogöra sig nya miljöer, eftersom de alltid bär på en del av sitt kulturarv och koppling till sitt hemland. Men genom att införliva musik från deras ursprungsländer som uppspelning under lektionerna kan vi omedelbart främja en känsla av tillhörighet hos dessa elever. Traditionell musik har en betydande inverkan i människors liv, och även om den yngre generationen kanske inte aktivt lyssnar på traditionell musik, har den fortfarande en djup plats i deras hjärtan och sinnen. När någon lyssnar på traditionell musik, speciellt när de är borta från sitt land, framkallar det automatiskt en känsla av tillhörighet och förtrogenhet. Inom denna kategori kan lärare hitta många exempel på traditionell musik från partnerländer inom Europeiska unionen och andra länder där eleverna vanligtvis kommer från. Men om det tillgängliga arkivet inte helt uppfyller dina behov, erbjuder kategorin musikappar vägledning om hur du skapar ditt eget anpassade förråd. Detta säkerställer att lärare har flexibiliteten att skraddarsy urvalet av musik efter sina specifika klassrums- och elevkrav.

Den andra kategorin består av **Traditionella barnsånger**, som kan användas beroende på elevernas ålder. Vissa låtar är enkla och passar yngre elever, medan andra kan vara mer passande för äldre elever. Lärare kan använda mp3-karaokeversionerna för att skapa spellistor och spela musiken under lektionerna. Att använda karaokeversioner är att föredra för att minimera distraktioner och behålla elevernas fokus. Dessutom kan lärare med elever från olika länder infoga musik från sina elevers länder i spellistan, vilket främjar en känsla av tillhörighet för alla elever. I likhet med den första kategorin fokuserar det här avsnittet specifikt på barnsånger för att hjälpa pedagoger att hitta åldersanpassade låtar. Det syftar till att stödja lärare på för- och lågstadiet i att upptäcka ett bredare utbud av låtar som passar deras elevers åldrar.

Den tredje kategorin, **Traditionella instrument**, ger information om traditionella instrument från både partner och andra länder. Detta avsnitt syftar till att förbättra lärares och elevers förståelse för de kulturella kopplingar som främjas genom musik.

Syftet med denna kategori är att underlätta elevernas förståelse av världen som helhet genom musikens djupa inflytande. Genom att observera och studera traditionella instrument kan individer få insikt i de historiska sambanden mellan grannländer, förekomsten av handel mellan olika nationer och utvecklingen av mänskliga färdigheter över tid. Musik, som ett universellt språk, fungerar som ett kraftfullt medium genom vilket människor kan förstå hela världens sammanlänkning.

I den fjärde kategorin, *Öva med musikens hjälp*, presenteras bekanta undervisnings-tekniker med en musikalisk twist. Genom forskningen som utförs av SMILE-projektet erbjuder musikpedagoger innovativa metoder för att införliva musik i dessa undervisningsmetoder.

Med utgångspunkt från allmänt använda undervisningsmetoder i klassrum har vi omdefinierat dessa metoder genom musik. SMILE-teamet inser den djupa inverkan som musik kan ha på individers liv och har samlat in metoder från lärare inom sitt nätverk och omorganiserat dem på ett mer musikaliskt sätt. Denna kategori syftar till att stödja lärare som kan ha reservationer mot att integrera musiktekniker i sina klassrum. Genom att införliva välbekanta undervisningsmetoder med ett musikaliskt förhållningssätt kan lärare känna sig säkrare och bekvämare med att tillämpa dessa tekniker.

Kategorien *Musikverktygsappar* erbjuder en lista med musikappar tillsammans med korta beskrivningar och idéer för hur lärare kan använda dem för att integrera musik på sina lektioner, genom teknik. I den här kategorin hittar du en omfattande presentation av olika musikappar som är designade för att hjälpa lärare att utveckla sina egna metoder och tekniker för att implementera inkluderande utbildning genom musik. Dessa appar fungerar som värdefulla resurser och ger lärare möjlighet att förbättra sina undervisningsstrategier och främja inkludering i klassrummet genom att utnyttja musikens kraft. "Musikspel på sång" presenterar en rad musikspel åtföljda av steg-för-steg-vägledning för lärare. Låtarna som används i dessa spel kommer från den första och andra kategorin och är kategoriserade utifrån elevernas ålder.

Slutligen ger kategorin *Musikaliska aktiviteter i klassrummet* lärare detaljerade steg-för-steg-guider om hur man implementerar olika musikaktiviteter i sina klassrum. Dessa aktiviteter kan fungera som lagbyggande övningar, energigivare eller isbrytare, som alla bidrar till målet för inkluderande lärande. Denna kategori erbjuder ett brett utbud av musikspel och aktiviteter som har utvecklats med hjälp av melodier som samlats in från olika länder. Dessa spel kan implementeras i klassrummet för att skapa glädje och skapa en lekfull atmosfär. Genom dessa interaktiva spel har eleverna möjlighet att engagera sig med sina kamrater, skapa ögonkontakt och fysiskt interagera, vilket skapar en känsla av deltagande och njutning. Dessa spel uppmuntrar barn att kommunicera och samarbeta, dela glädjen och övervinna utmaningar tillsammans, vilket i slutändan främjar inkludering.

Sammanfattning: SMILEs Digitala aktivitetsarkiv består av 6 kategorier.

1. *Traditionella sånger*
2. *Traditionella barnsånger*
3. *Traditionella instrument*
4. *Öva med musikens hjälp*
5. *Musikverktygsappar*
6. *Musikaliska aktiviteter i klassrummet*

Att fundera på

Hur skulle du känna om du bodde i ett främmande land och plötsligt lyssnade på musik som kommer från ditt hemland?

Hur skulle du känna om du fick möjligheten att spela intressanta spel med dina kamrater och arbeta tillsammans för att uppnå ett gemensamt mål?

Hur skulle det kännas om du kunde lyssna på en låt, förstå dess innebörd och försöka översätta den till det egna språket och sjunga den på båda språken?

(Se sid 27 för författarnas svar och synpunkter.)

Att fundera på, svar och synpunkter

S.7 - FAKTA OM MUSIKUNDERVISNINGENS VÄRDE I GRUNDSKOLAN

Vilka fördelar finns med att använda musik?

Det finns både utvecklingsmässiga och socio-emotionella fördelar.

Utvecklingsfördelar är akademisk, hjärnutveckling och förbättrad motorik.

Sociala och emotionella fördelar är inkludering, förbättrat välbefinnande, medvetenhet och mångfald, förbättrad självkänsla, förbättrat välbefinnande med mera. Fundera på vad som kan ytterligare fördelar.

Vad tycker du är den viktigaste faktorn för att använda musik i skolan?

Försök att ta hänsyn till såväl fördelar som hinder. Vilka barn behöver få kunskap om detta? Det finns inte något behov av att gå specifik musikutbildning, musiken finns överallt. Musiken kan vara tvärvetenskaplig

S.11 - INKLUDERING – VARFÖR? VAD? HUR?

Vad är inkludering?

Att skapa välkomnande och stödjande miljö för alla individer, oavsett bakgrund eller identitet.

Att hylla mångfald och erkänna de unika bidrag som olika perspektiv och erfarenheter kan ge.

Att ta itu med systematiska hinder och fördomar som begränsar vissa grupper från att få tillgång till resurser och möjligheter.

Att främja jämlikhet och rättvisa för alla individer.

Vad är inte inkludering?

Att använda ord, som inte stöds av verklig handling eller engagemang för förändring; [Tokenism](#).

Att ignorera eller avfärda marginaliserade gruppers erfarenheter och perspektiv.

Att skapa en miljö där individer känner sig isolerade eller ovälkomna.

Att upprätthålla status quo och inte utmana systemiska hinder och fördomar.

S.14 - MULTIKULTURELL INKLUDERING

Vilka är skillnaderna mellan mångkulturell, interkulturell, transkulturell?

Mångkulturell betyder att det finns många kulturer i ett område.

Interkulturell innebär att man inom det mångkulturella området för en dialog som bygger på ömsesidig respekt och acceptans.

Transkulturell betyder att kulturer blandas och vi väljer hela tiden vad vi vill ha från andra kulturer.

Hur går man vidare med interkulturell utbildning?

Tänk på att för att kunna kommunicera med andra kulturer måste man först känna till den egna kulturen.

Varför och hur styr man transkulturalism?

För att göra denna process fördelaktig, inte skadlig.

Det kan styras av kulturell och mångkulturell utbildning.

Enligt din åsikt - i vilken riktning kommer världens utveckling att gå?

Monokulturell återgång, mångkulturell eller transkulturell?

Kan vi sluta blanda kulturer nuförtiden?

Kan globalismen upphöra?

S.16 - MUSIK SOM VERKTYG

Tror du att du har kompetensen för att uppnå inkluderande lärande genom musik?

Reflektera över vad som behövs för att göra detta. Hur kan dessa färdigheter erhållas?

Skulle du våga tillämpa musikteknik i ditt klassrum om du hade utbildning eller vägledning från musikexperter? Kom ihåg att vi tycker om musik från naturen; känslan av hjärtslag.

Tror du att musikintegration i undervisningen kan ha en positiv inverkan?

Musik kan vara ett perfekt inkluderande verktyg eftersom musik inte har några gränser och inte kräver speciella färdigheter; alla kan sjunga, även om alla inte kan vara sångare.

